

**แนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2**

กมลชนก ชูเนียม¹ และ ชวน ภารังกุล²

Retrieved 24-08-2024;

Revised 26-10-2024;

Accepted 16-12-2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 92 แห่งได้มาโดยการสุ่มได้มาโดยการสุ่ม แบบแบ่งชั้นโดยใช้อำเภอเป็นชั้น ผู้ให้ข้อมูลคือ ครูสถานศึกษาละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับมีค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

คำสำคัญ: การบริหาร; การมีส่วนร่วมของครู; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

สังกัด¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่อยู่: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

อีเมล: Kamonchanokchuniam@gmail.com

สังกัด² มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Guidelines for the management guidelines that promote participation

Participation of teachers in educational institutions of

Phetchaburi Primary Educational Service Area 2

Kamonchanok Chuniam¹ and Chuan Parangkul²

Abstract

This Article aimed to study (1) explore the needs of the administration that promotes teacher participation in educational institutions (2) To study management guidelines that promote participation Participation of teachers in educational institutions of Phetchaburi Primary Educational Service Area 2 The sample was 92 schools in district under the Office of Phetchaburi Primary Educational Service Area 2 using stratified random sampling. obtained by stratified random sampling using district as the stratum. The information provider is Two teachers per educational institution, totaling 184 people. The six experts were selected by purposive sampling. The instruments used in this research were a 5-rating scale questionnaire with a reliability of 0.85 and a focus group conversation record. Analysis of quantitative data was conducted using percentage, frequency, mean, standard deviation, and Priority Need Index ($PNI_{modified}$). The qualitative data were categorized using content analysis. The research results indicated that: 1. The Priority Need Index of the participatory management of teachers in educational institutions under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, arranged from highest to lowest as follows: participation in benefits participation in evaluation Participation in the operation and participation in decision making 2. The guidelines for the promote teacher participation in educational institutions in Phetchaburi Primary Educational Service Area 2 consisting of 1 areas : participation in decision-making, participation in implementation, participation in benefits, participation inevaluation

Keywords: Administrative; Teacher participation; Phetchaburi primary educational service area 2

Affiliation¹ Student Educational

Address: Muban Chombueng Rajabhat University

E-mail: Kamonchanokchuniam@gmail.com

Affiliation² Muban Chombueng Rajabhat University

บทนำ

การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อพลิกโฉมประเทศไปสู่การขับเคลื่อนที่ใช้นวัตกรรมเป็นฐานมีหลายปัจจัยที่สนับสนุนทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีบทบาทในการเรียนรู้ และเสริมสร้าง สมรรถนะมากขึ้นมีสถาบันการศึกษา และแพลตฟอร์มฝึกอบรมจำนวนมากรวมถึงคนไทยมีความคุ้นเคยกับการ ใช้เทคโนโลยีมากขึ้นที่สามารถฝึกอบรม ทั้งการฝึกซ้ำ และการฝึกยกระดับ เพื่อเพิ่มสมรรถนะ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2564) จากกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีความก้าวหน้าในทุกมิติอย่างรุนแรงและรวดเร็วส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างทั่วถึงทำให้ประเทศต่างๆ ต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถรับรองผลจากการเปลี่ยนแปลงได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ในปัจจุบันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศไทยมีแนวโน้มของการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพผู้เรียนในระดับนานาชาติซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดย เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของโรงเรียน นั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ อย่างยิ่งคือผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการไขไปสู่ความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาแต่ผู้บริหารไม่อาจทำงานได้ทุกอย่างให้สัมฤทธิ์ได้โดยลำพังเพียงคนเดียวจำเป็นต้องอาศัยเพื่อนร่วมงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิคและวิธีการบริหารที่หลากหลายรูปแบบสามารถนำไปบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานสูงสุด และให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดดังนั้นผู้บริหารในองค์กรควร เปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิก ภายใต้พื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยที่จะเป็นที่ยอมรับและลดความขัดแย้งภายในองค์กรเพื่อ สร้างผลประโยชน์ร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินดา ศิริวรรณ, 2560)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมักเกิดปัญหาการขาดเทคนิคในการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญรวมทั้งไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของฝ่าย บริหารการขาดความสัมพันธ์กับชุมชนไม่ให้ความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมทำงานโดยไม่ปรึกษาหารือไม่กำหนดบทบาทที่เหมาะสมแก่ผู้ที่เข้าร่วมสถานศึกษาปัญหาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อาจเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจระบบบางประการของสังคมไทยเช่นระบบอุปถัมภ์ระบบผู้ใหญ่ผู้น้อยเนื่องจากสถานศึกษาไม่มีการประชุมชี้แจงในการมอบหมายงาน การวางแผนงานโครงการต่างๆไม่ชัดเจน และขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา (เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น, 2560, 120) จากศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูที่ผ่านมามีพบว่าประสบปัญหา และมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนมากซึ่งส่วนใหญ่ เกิดจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจเองโดยเปิดโอกาสให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารน้อย (สุทธิรา เกษมราษฎร์, 2559, 3) และส่งผลให้ครูผู้สอนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่นด้านงบประมาณครูผู้สอนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณสนับสนุนด้านทุนการศึกษามากอย่างพอเพียงด้านการบริหารงานบุคคลครูผู้สอนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นเพื่อ

พัฒนาตนเองด้านการบริหารทั่วไปครูผู้สอนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานที่ภายในโรงเรียนให้เพียงพอและปลอดภัยต่อนักเรียน (กิตติศักดิ์ อังคะนาวิณ และ อภิสรร์ ภาชนะสุวรรณ, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะเป็นครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

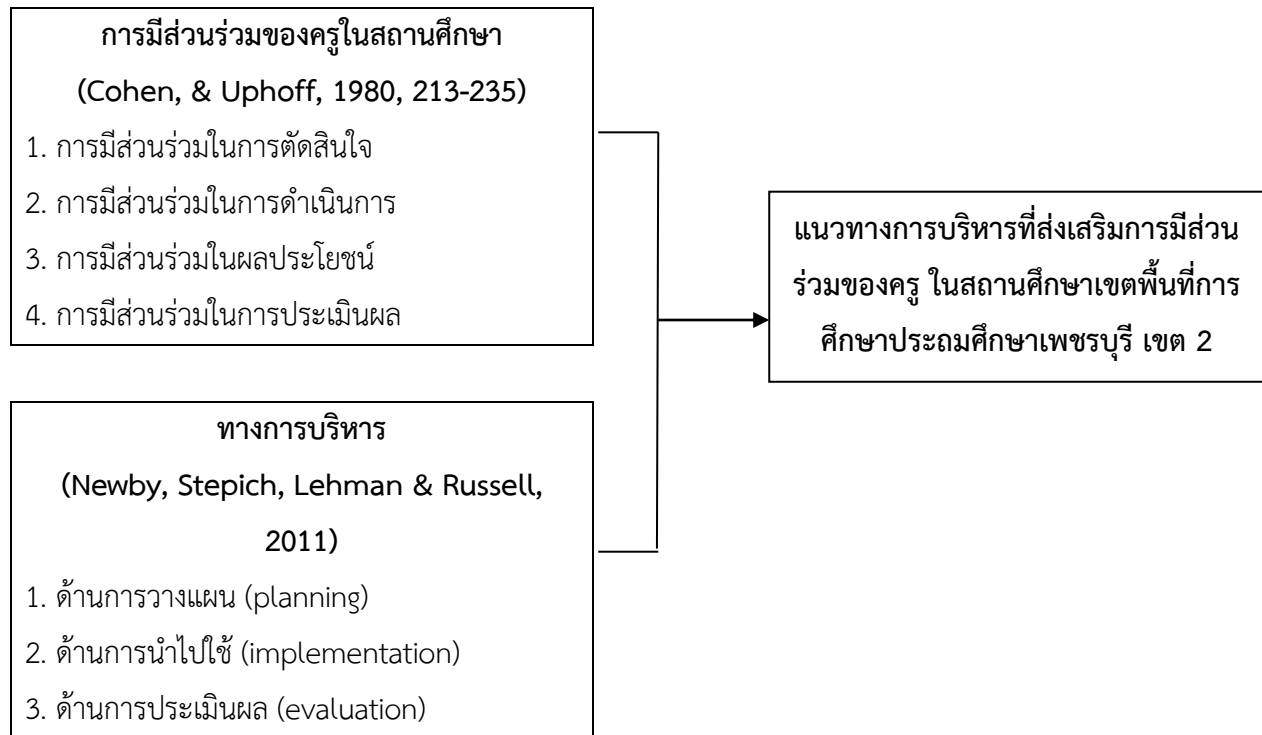
1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เหมาะสมตามความต้องการของงานในแต่ละตำแหน่งหรือความต้องการของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพของตนเองและเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน (planning) 2) ด้านการนำไปใช้ (implementation) 3) ด้านการประเมินผล (evaluation)

การมีส่วนร่วมของครู หมายถึง กระบวนการทำงานที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน การวางแผน การตัดสินใจการรับผิดชอบในหน้าที่ โดยทุกคนในหน่วยงาน มีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกัน คือการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายอีกยังเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการพัฒนาศักยภาพให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการบริหารงานนั้นประกอบไปด้วยทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งการรับผิดชอบร่วมกันทั้งทางตรง และทางอ้อมของบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (participation in decision-making) 2.การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ (participation in implementation) 3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (participation in benefits) 4.การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล (participation in evaluation) เพื่อเป็นการส่งเสริม ให้บุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในด้านการรับรู้ การปฏิบัติ การคิด การตัดสินใจ เพื่อให้ การดำเนินงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

ศึกษาจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 เพื่อนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นนำกรอบแนวคิดเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและปรับปรุง แก้ไข ดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม แล้วนำมาสังเคราะห์ตัวแปร ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ได้ตัวแปรทั้งหมด 60 ข้อ

1.1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารที่ได้รับรางวัลผู้บริหารดีเด่น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ศึกษาניתก จำนวน 2 คน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินกรอบแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมแบบประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัย ส่งทางไปรษณีย์ โดยในแบบสอบถามได้แนบการตอบแบบสอบถามผ่านระบบการสแกน QR Code หรือกดลิงค์เพื่อตอบแบบสอบถาม เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดเวลาในการส่งกลับ หากล่าช้าผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดที่วิเคราะห์จากเอกสารและตำรา นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารที่ได้รับรางวัลผู้บริหารดีเด่น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เพื่อตรวจพิจารณาความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของกรอบแนวคิด

1.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์หาค่าความถี่

2. ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 92 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 92 แห่ง ซึ่งได้จากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม โดยจำแนกตามอำเภอ ได้แก่ อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ อำเภอบ้านลาด และ อำเภอแก่งกระจาน จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (stratified random sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น

2.2 ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากเพื่อให้ได้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย บุคลากร ในโรงเรียน จำนวน 2 คน รวม 184 คน ซึ่งใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	โรงเรียน		ผู้ให้ข้อมูล		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูฝ่ายบุคคล	รวม
อำเภอชะอำ	29	20	20	20	40
อำเภอยายาง	41	32	32	32	64
อำเภอบ้านลาด	30	24	24	24	48
อำเภอแก่งกระจาน	23	16	16	16	32
รวม	123	92	92	92	184

***ข้อมูล DMC วันที่ 10 มิถุนายน 2566 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจ รายการ (Check List) รายละเอียดประกอบไปด้วย เพศ / อายุ / ระดับการศึกษา / ประสบการณ์ / ตำแหน่ง / อำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ได้มาจากแนวคิดของ โคเวน และ อัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980, 213-235) ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นการวัดโดยใช้มาตรประมาณค่า (rating scale)

ลักษณะแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน

2.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.3.1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

2.3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3.3 สร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

2.3.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหา โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามวัตถุประสงค์/นิยามศัพท์เฉพาะ IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.80 ขึ้นไป

2.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียน 2 คน ประกอบด้วย ครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

2.3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1978, 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับ มีค่ามากกว่า 0.70 (Gregory, 2015, 115) อ้างอิงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

2.4.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ การตรวจพิจารณาความตรงของแบบสอบถาม (content validity) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

เพื่อตรวจพิจารณาความตรงของแบบสอบถามโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาดังนี้

+ 1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับตัวแปรของงานวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับตัวแปรของงานวิจัย

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับตัวแปรของงานวิจัย

เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.80 ขึ้นไป

2.4.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 15 แห่ง แห่งละ 2 คน ประกอบด้วย ครู จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

2.4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1978, 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับ มีค่ามากกว่า 0.70

2.4.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2.5.2 ผู้วิจัยจัดทำเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ ส่งทางไปรษณีย์ โดยในแบบสอบถามได้แนบการตอบแบบสอบถามผ่านระบบการสแกน QR Code หรือคลิกเพื่อตอบแบบสอบถาม เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดเวลาในการส่งกลับ หากล่าช้าผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.6.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา

2.6.1.2 จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์

2.6.1.3 นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ

2.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.6.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ/อายุ/ระดับการศึกษา/ประสบการณ์/ตำแหน่ง/อำเภอ ใช้ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2.6.2.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.6.2.3 วิเคราะห์หาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา โดยใช้สูตรคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Need Index ($PNI_{Modified}$) ของ สุวิมล ว่องวาณิช (2562)

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

I (Importance) หมายถึงสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

D (Degree of Success) หมายถึงสภาพปัจจุบันของการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

ขั้นตอนที่ 3 ร่างแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

3.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

เพื่อให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามความเชี่ยวชาญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานด้านการบริหารงานบุคคลดีเด่น จำนวน 4 คน และ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย การสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.3.1 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยจะเรียงลำดับตามลำดับขั้นความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

3.3.2 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบที่กำหนด และนำร่างแบบสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.3 จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

3.4.2 ผู้วิจัยประสานไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ ขอนัดหมายวันเวลา เพื่อเข้าไปสัมภาษณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ และนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

4.1 ผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผู้วิจัยทำการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามความเชี่ยวชาญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 เป็นแบบ ตรวจสอบรายการ ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้รูปแบบการให้ตอบข้อมูลแบบ

ตอบสนองคู่ (Dual-response format) ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ โดยมีเกณฑ์ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

4.4.2 ผู้วิจัยจัดทำเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 และแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ ส่งทางไปรษณีย์ โดยในแบบประเมินได้แนบการตอบแบบประเมินผ่านระบบการสแกน QR Code หรือกดลิงค์เพื่อตอบแบบประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดเวลาในการส่งกลับ หากล่าช้าผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้และมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ดังนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

4.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1.ความต้องการจำเป็นของการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 มีดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ผู้บริหารควรให้ครูทุกคนได้รับผลประโยชน์จากโรงเรียนมีการแบ่งภาระหน้าที่เท่าเทียมกันได้รับการพัฒนาได้รับเกียรติบัตรและนำผลสำเร็จของโรงเรียนไปใช้ทำผลงานได้

2.2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้บริหารควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นระยะ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของงาน และควรให้ครูทุกคนมีการประเมินผลโดยใช้วงจร PDCA

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ผู้บริหารควรแต่งตั้งหน้าที่ของครูตามความเหมาะสมตามความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่ละด้าน

2.4 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผู้บริหารควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมให้ความเห็นชอบ ร่วมวางแผน พัฒนาโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 มีประเด็นการอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความต้องการความจำเป็นของแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความต้องการจำเป็นมาก

ที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดสรรผลประโยชน์นั้นควรเปิดโอกาส ให้บุคลากรได้รับผลประโยชน์อย่าเท่าเทียม รวมถึงการพัฒนาตนเองเพื่อนำผล จากการพัฒนา ตนเองนั้นนำมาสู่ผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และควรจัดสรร ผลประโยชน์ตามการดำเนินงาน แบบรายบุคคลเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการ ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานนั้นเห็นความสำคัญในการดำเนินงาน และมีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน ตรงกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ อับดุลคอเล็ด เจะแต (2557) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สำหรับการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิกในชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนมีการระดมทุนโดยมีกฎอยู่อย่างหนึ่งว่าสมาชิกใน ชุมชนจะต้องเข้าร่วม และจัดสรร ประโยชน์ตามการดำเนินงานเป็นหลัก (รียานภิศ รัชตะวรรณ, 2561) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เป็นการรับผลของการพัฒนาสุขภาวะทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่เกิดจากการ ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและคงอยู่ในชุมชน (รียานภิศ รัชตะวรรณ, 2561) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางด้านต่างๆ ได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้าน ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาด้านสุขภาพ ผลประโยชน์ส่วนบุคคล และผลประโยชน์ทางด้านสังคม

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ในการบริหารนั้นควรให้ บุคลากรในหน่วยงานทุกคนนั้นร่วมกันตัดสินใจในทุกขั้นตอนเพื่อหาแนวทาง ในการบริหารที่ดีที่สุด และในการ บริหารนั้นควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงแนวคิด ทศนคติ ในการทำงาน ของบุคลากร อีกทั้งยังทราบถึงปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญห ารวมถึงพัฒนาเพื่อให้การบริหารนั้นมี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ ริชาร์ดสัน (Richardson, 1983) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ คือการที่ผู้นำอนุญาตให้ผู้ตามจำนวนมาก ที่สุดที่จะมากได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด เป็นต้นว่าการยอมรับให้ผู้ตาม หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพื่อยุติ ฝาทองยูน (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการตัดสินใจเป็นการจุดประกายให้มีการเริ่มต้น ในการ ปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีการดำเนินงานตามลำดับ เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพในงานนั้น สัมมา รณิธย์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจในการวางแผน และการนำแผนสู่การ ปฏิบัติการจัดองค์การเป็นการจัดคนเข้าทำงานและอำนวยความสะดวกในการจัดสรรทรัพยากร รวมไปถึงการ ติดต่อสื่อสารและการประสานงาน เพื่อนำไปสู่การประเมินผลงานและการปรับปรุงรวมทั้งการกระตุ้นหรือการจูงใจ กระบวนการบริหาร

ประเด็นที่ 2 แนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

จากการศึกษาแนวทางการบริหารการมีส่วนร่วมของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ผู้บริหารควรให้ครูทุกคนได้รับผลประโยชน์จาก โรงเรียนเท่าเทียมกัน แบ่งภาระหน้าที่เท่าเทียมกัน ได้รับการพัฒนา ได้รับการเกียรติบัตร นำผลสำเร็จของโรงเรียนไปใช้ ทำผลงานได้เท่าเทียมกัน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะในการบริหารงานนั้นส่วนใหญ่มักจะเกิดผลประโยชน์แก่ผู้บริหาร ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมอร์ริล (Merrill, 1989) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การที่บุคคลจะเข้ามามี ส่วนร่วม จะทำให้เข้าใจถึงระดับการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด หากแบ่ง ตามการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม จะทำให้เข้าใจถึงระดับ การมีส่วนร่วมในบางมิติได้ดีขึ้น คือ การเข้ามามีส่วนร่วมตามประโยชน์ที่ตนจะได้รับอย่าง

เต็มที โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้นนอกจากความสำเร็จของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แล้วยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ในองค์กรด้วยผล อับดุลคอเล็ด เจะเต (2557) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สำหรับการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิก ในชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนมีการระดมทุน โดยมีกฎอยู่อย่างหนึ่งว่าสมาชิก ในชุมชนจะต้อง เข้าร่วม และจัดสรรประโยชน์ตามการดำเนินงานเป็นหลัก

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้บริหารควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลเป็นระยะ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของงานและควรให้ครูทุกคน มีการประเมินผล โดยใช้วงจร PDCA ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการบริหารงานนั้นส่วนใหญ่การประเมินผลนั้น เกิดแค่กับ เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้บุคลากรในหน่วยงานนั้น ทราบผลการดำเนินงาน แบบไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คูนท์ซ์ และโอดอนเนล (Koontz & Odonnell, 2001, 297) กล่าวว่า การติดตามและประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่ได้กำหนดไว้ ว่ามีความ เบี่ยงเบนไปจากความคาดหวังมากน้อยเพียงใด อัศวรินทร์ แก่นจันทร์ (2562) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ในการร่วมติดตามประเมินผล เป็นการร่วมมือกันพบปัญหา หรือเผชิญอุปสรรค พร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง (รศยานภิศ รัชตะวรรณ , 2561) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นขั้นตอนการติดตามและการประเมินผลการพัฒนาสุขภาวะที่ได้ดำเนินการไปทั้งจากบุคคลภายในและภายนอก

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ผู้บริหารควรแต่งตั้งหน้าที่ของครูตามความเหมาะสม ความสามารถในการปฏิบัติงานแต่ละด้าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การบริหารงานส่วนใหญ่ ขาดการแบ่งหน้าที่และมีการบริหารแบบปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงความถนัดของแต่ละบุคคล และการตัดสินใจส่วนใหญ่มักจะเกิดจากผู้บริหารเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) ได้กล่าวการบริหารไว้ว่าการบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญคือ วางแผน การจัดองค์การ การนำและ การควบคุมโดยมีบุคคลและ กลุ่มคนร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้พร้อมทั้งใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2561) ได้กล่าวว่าในการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง รวมกัน สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อย่างนั้นเป็นระบบโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ซึ่งมีกลุ่มบุคคล ร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้พร้อมทั้งใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ตั้งไว้

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริหารควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมให้ความเห็นชอบ ร่วมวางแผน พัฒนาโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะในการบริหารส่วนใหญ่ มักจะตัดสินใจแค่เฉพาะกลุ่ม หรือมีการรวมอำนาจการตัดสินใจแค่ผู้บริหารเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ริชาร์ดสัน (Richardson, 1983) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือการที่ผู้นำอนุญาตให้ผู้ตามจำนวนมากที่สุดที่จะทำได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด เป็นต้นว่าการยอมรับให้ผู้ตาม หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการตัดสินใจ เป็นการจูงใจให้มีการเริ่มต้นในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีการดำเนินงานตามลำดับ เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จากผลการศึกษา พบว่า ในการดำเนินงานนั้นผู้บริหารควรชื่นชมคุณครูที่สร้างผลงาน ให้กับสถานศึกษาเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและเพื่อให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์

1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จากการศึกษา พบว่า ในการดำเนินงานนั้นผู้บริหารควรมีการประชุมปรึกษาหารือ เมื่อเรียบร้อยแล้วต่อมาจะต้องร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุดเพื่อให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปตามขั้นตอนและมีความเข้าใจตรงกันในหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

2.2 ควรจะศึกษาการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน, และอภิสรณ์ ภาชนะสุวรรณ. (2563). *การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนหัวถนนอำเภอนครชัยศรี จังหวัดชลบุรี 15. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.*
- ทิพวรรณ ลำเอแก้ว. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.*
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินดา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม The Participative Management. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 4(1), 176-187.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.*
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). *การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.*
- เพ็ญพิศ ฝางพองยูน. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *Journal of Roi Et Rajabhat University, 11(12), 118-126.*
- รัชยานภิก รัชตะวรรณ. (2561). กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ 11(1), 1: 231-238.*

- สัมมา รณิธย์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล*. กรุงเทพฯ :
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564). *ประเทศไทยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ :
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
- อับดุลคอเล็ด เจ๊ะแต. (2557). *กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้าน เกาะสวาด ตำบลไพรวัน อำเภอดงไกรทิพย์ จังหวัดนราธิวาส*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัครินทร์ แก่นจันทร์. (2562). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity*. New York: World Developments.
- Cronbach, L. J. (1978). *Essentials of psychological test* (5thed.). New York: Harper Collins.
- Koontz, H., & Odonnell, C. (2001). *Essentials of management*. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Merrill, K. (1989). The technology triangle: Linking farmers. *Technology Transfer Agents and Agricultural Researchers*, 29(7), 415-417.
- Newby, T., Stepich, D., Lehman, J., & Russell, J. (2011). *Instructional technology for teaching and learning: Designing instruction, integrating computers, and using media* (2nded.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Richardson, A. (1983). *Participation*. London: Routledge & Kegan Paul.